

Rovaniemi

Rovaniemen kaupungin
perusopetukseen valmistavan
opetuksen opetussuunnitelma

Sisältö

1.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	4
2.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	5
2.1.	Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa	5
2.2.	Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	7
2.3.	Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	8
3.	Toimintakulttuuri	9
3.1.	Oppimisympäristöt ja työtavat	9
3.2.	Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	10
4.	Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	11
5.	Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	12
5.1.	Opetuksen eriyttäminen	12
5.2.	Kodin ja koulun yhteistyö	13
5.3.	Oppilashuolto	14
5.4.	Oppilaanohjaus	15
5.5.	Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttamisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	15
6.	Oppilaan arviointi	17
7.	Todistukset	17
8.	Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	18

Rovaniemen kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Rovaniemi

Hyväksymispäivämäärä

Kannen kuvat:

- Rovaniemen kaupunki / Laaksomies Jouni
- Alvar Aalto, Poronsarvikaava 1945

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta¹. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa². Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta³. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä⁴.

1 Perusopetuslaki (628/1998)

2 Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitettujen opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012) 5 §

3 Perusopetusasetus (852/1998) 3 § (363/2015)

4 Perusopetuslaki (628/1998) 30 § (642/2010)

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä⁵. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omassa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikäta- soa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

5 Perusopetusasetus (852/1998) 2 § (893/2010)

Rovaniemen kaupungissa perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestetään ryhmämuotoisesti tai inklusiivisena valmistavana opetuksena esi- ja perusopetusryhmän yhteydessä riippuen lapsen ja nuoren aikaisemmasta kouluhistoriasta sekä valmiuksista seurata opetusta. Inklusiivista valmistavaa opetusta järjestetään jo suomen alkeita hie- man osaaville lapsille ja oppilaille lähiesi- opetusryhmässä ja – koulussa. Inklusiiviseen valmistavaan voidaan ottaa myös lapsia ja oppilaita, jotka eivät osaa lainkaan suomen kieltä. Ryhmämuotoinen valmistava opetus soveltuu vasta maahan tulleille

oppilaille. Ryhmäkoko määritellään perusope- tuksen järjestämisperiaatteiden mukaisesti. Opetusta annetaan pääsääntöisesti alakou- luikäisille ja yläkouluikäisille omissa ryhmis- sään. Opetusryhmien tulee sijaita kouluissa, joissa jokaiselle oppilaalle voidaan nimetä ikätasoa vastaava yhteistyöluokka perusope- tuksesta. Integrointi perusopetukseen aloi- tetaan heti valmistavan opetuksen alkaessa. Esiopetuksessa perusopetukseen valmistava opetus toteutetaan kaupungin päiväkodeissa osallistaen lapset esiopetusryhmään. Valmis- tavaan opetukseen ottamisesta tehdään hal- lintopäätös.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

2.1. Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoit- teena on edistää opetukseen osallistuvan oppi- laan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskun- taan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusope- tusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehite- tään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä anne- taan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidin- kielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tar- kemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaami- sen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitel- man perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisäl- töjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluval- miuksiltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriy- tetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukai- sesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kult- tuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuoli- sesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava ope- tus edistää suupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertai- suutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppi- laan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskелеmaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvien tukitoimien. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Valmistavan opetuksen ja esi- ja perusopetuksen yhteistyö valmistavan opetuksen aikana sekä siirtymävaiheissa on ensiarvoisen tärkeää. Valmistavaa opetusta voidaan toteuttaa yhteisopettajuutena esi- ja perusopetuksen kanssa ja oppilaat ovat mukana perusopetuksen joustavissa opetusjärjestelyissä ja yhteisissä opetusryhmissä yksilökohtaisten suunnitelmien mukaisesti. Yhteinen työskentely edistää kielenoppimista, vuorovaikutustaitoja ja sosiaalisten suhteiden syntymistä. Siirryttäessä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen yhteistyö vastaanottavan koulun ja opetusryhmän kanssa korostuu. Oppilas siirtyy omaan lähikouluunsa ikäta-soaan vastaavaan opetusryhmään tai muuhun hänelle soveltuvaan opetukseen. Oppilas voidaan poikkeustapauksissa sijoittaa vuosiluokkaa alemmalle luokka-asteelle,

mikäli pedagogisessa arvioissa arvioidaan, etteivät hänen valmiutensa suoriutua oman ikäryhmänsä mukana ole riittävät. Valmistava opetus itsessään ei ole vuosiluokkiin sidottua.

Esiopetuksessa järjestettävästä valmistavasta opetuksesta lapsi siirtyy perusopetukseen tai, mikäli suomen kielen taito ei ole riittävä opetuksen seuraamiseen, jatkaa koulun yhteydessä toteutettavassa valmistavassa opetuksessa. Oppivelvollisuusikäisen lapsen opetuksen järjestäminen valmistavana opetuksena esiopetuksessa edellyttää koulunkäynnin aloittamisen myöhentämistä.

Perusopetukseen siirtyvien kieli- ja kulttuuri-ryhmien oppilaiden tueksi suunnataan tehostetun kielen oppimisen KOTA- resurssia eri kouluihin vuotuisen suunnitelman mukaisesti.

2.2. Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvien osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Suomen kielen opintojen tavoitteena on hyvä alkeiskielitaito. Valmistavassa opetuksessa keskitytään soveltuvien osin perusopetuksen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus- oppimäärän opetussuunnitelman mukaisten aihekokonaisuuksien sisältöjen omaksumiseen toiminnallisesti erilaisissa oppimisympäristöissä. Esiopetuksessa suomi toisena kielenä opetusta annetaan tavoitteellisesti sekä arjen eri tilanteissa että erillisinä tunteina. Tavoitteet ja sisällöt kirjataan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Esiopetusta voidaan toteuttaa yhteistyössä perusopetuksen valmistavan opetuksen kanssa.

Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuri-taustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan.

Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvien osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Oppilaan oman kielen hyvä hallinta luo edellytyksiä suomen kielen ja muiden kielten oppimiselle, monikielisyydelle. Oman äidinkielen opetus vahvistaa oppilaan identiteettiä ja rakentaa pohjaa toiminnalliselle kaksikielisyydelle. Opetusta järjestetään perusopetuksen oppilaille keskitetysti opetusryhmän muodostuessa ja siihen voivat osallistua esiopetuksen ja valmistavan opetuksen oppilaat.

2.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisällöt suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittaminen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet⁶.

⁶ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luvut 13, 14 ja 15.

Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Perusopetuksen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan vapauttaminen siirtymävaiheessa vieraan kielen opiskelusta perustuu huoltajan hakemukseen ja tapauskohtaiseen harkintaan.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Valmistavan opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot ja kulttuuritausta. Muiden oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Oppilaan opiskelua ja kotoutumista edistetään omalla äidinkielellä annettulla tukiopetuksella tai koulunkäynnin ohjauksella mahdollisuuksien mukaan. Valmistava opetus on kielitietoista: suomen kieltä opetetaan ja opitaan kaikissa oppiaineissa ja tilanteissa päivän aikana.

3. Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelyssä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014⁷.

3.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

⁷ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktiivisia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

3.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja

yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

ROVANIEMI

Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri on osa esiopetusta järjestävän päiväkodin sekä koulun toimintakulttuuria. Toimintakulttuuri määrittyy esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien mukaan sekä yksikkökohtaisesti kulttuurisen moninaisuuden ja kielitietoisuuden opetuksen periaatteet huomioon ottaen. Kielitietoisessa, monikielisessä päiväkodissa ja koulussa jokainen aikuinen on kielen opettaja. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia toteutetaan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmien mukaisesti erityisesti kulttuuri- ja liikuntakasvatussuunnitelmaa sekä TVT-suunnitelmaa painottaen. Kouluissa, joissa valmistavaa opetusta järjestetään, laaditaan Tasa-arvo⁸- ja yhdenvertaisuussuunnitelma⁹ yksikkökohtaisesti.

8 Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutettu 1329/2014) 5 a §

9 Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §

4. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

ROVANIEMI

Valmistavan opetuksen alkaessa jokaiselle oppilaalle laaditaan opinto-ohjelma. Opinto-ohjelman laadinnan yhteydessä selvitetään tiedot koulutaustasta, lähtötasosta, äidinkielen kielestä, uskonnosta, ruokailusta sekä muut oppilaan perustiedot. Lisäksi tiedustellaan huoltajan suostumus lupaa edellyttäviin asioihin. Opinto-ohjelma täydentyy ja tarkentuu opetuksen aikana. Opinto-ohjelmaan kirjattaviin asioihin voi kuulua perusteissa edellytettävien tietojen ohella mahdolliset tuen tarpeet oppimisessa ja koulunkäynnissä. Valmistavassa opetuksessa voidaan laatia myös oppimissuunnitelma, jonka osa erillinen opinto-ohjelma on. Esiopetuksessa järjestettävässä valmistavassa opetuksessa olevalle lapselle laaditaan henkilökohtainen oppi-

missuunnitelma. Oppimissuunnitelma ja opinto-ohjelma ovat pedagogisia asiakirjoja. Lapsen sosiaalisiin oloihin ja terveydentilaan liittyvää salassa pidettävää tietoa voidaan kirjata tarvittaessa oppilashuoltokertomukseen.

Valmistavan opetuksen päättyessä opettaja kokoaa yhteenvedon opetuksessa läpikäytyistä sisällöistä ja perusopetuksessa suoritetuista oppimääristä selkiyttämään perusopetukseen siirtymävaihetta. Valmistavan opetuksen osallistumistodistuksesta ilmenevät opiskellut oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä oppimisen edistymisen. Lapsen siirtyessä esiopetuksesta noudatetaan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyjä tiedonsiirron periaatteita.

5. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

5.1. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhteisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimista pahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen sel-

henkilöiden kanssa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa tuki toteutetaan luokanopetuksen, erityisopetuksen ja S2-opetuksen / KOTA-opetuksen yhteistyönä. Oppilaan siirtymisestä perusopetukseen tai valmistavan opetuksen lisävuodesta tehdään ratkaisu huoltajaa ja oppilasta kuullen. Kielen taitotaso arvioidaan. Monialaisena yhteistyönä laaditaan pedagoginen arvio perusopetuksessa käynnistyvää tehostetun tuen jaksoa varten jo valmistavan opetuksen aikana.

vittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineksen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

5.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Esiopetuksessa ja perusopetuksessa järjestettävässä valmistavassa opetuksessa huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön välisessä yhteistyössä ja tiedottamisessa noudatetaan Rovaniemen esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman käytäntöjä. Yhteisissä tapaamisissa hyödynnetään tulkkipalveluita.

Kodin ja koulun yhteistyö alkaa kouluun ilmoittautumisesta. Rovaniemelle on laadittu Tervetuloa kouluun- esite eri kieliversioina, josta huoltajat saavat perustietoa suomalaisesta koulutusjärjestelmästä ja ohjeet koulupaikan hakemista varten. Kaupungissa järjestetään vuosittain ryhmäinfoja esiopetus- ja kouluasioiden yhteistyössä maahanmuuttajapalveluiden kanssa. Valmistavan opetuksen alkutapaamisissa ja muissa vanhempain-tapaamisissa tiedotetaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista perheiden tarpeiden mukaisesti. Huoltajille annetaan yhteydenpitoa varten Wilma- tunnukset ja heidät perehdytetään niiden käyttöön. Kouluissa järjestetään vanhempainkouluja ja mahdollisuuksien mukaan kiinteä ohjausaika, jolloin vanhemmat voivat saada vastauksia heitä askarruttaviin koulunkäyntiä koskeviin kysymyksiin.

Valmistavan opetuksen aikana tulee pyrkiä tunnistamaan ja huomioimaan mahdolliset oppimisvaikeudet, jotta tuen tarve ja sen edellyttämät tukimuodot voitaisiin aloittaa varhain ja ne olisivat tiedossa siirryttäessä perusopetukseen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opettajat Rovaniemellä ovat pääsääntöisesti erityisluokanopettajia. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään osa-aikaisen erityisopetuksen ja oppilashuollon ammatti-

5.3. Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa oppilashuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014). Perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma voidaan sisällyttää perusopetusta koskevaan koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan. Koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan oppilashuoltoon. Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä.

Oppilashuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen oppilashuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto on ennalta ehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kouluyhteisössä arvostetaan jokaisen yksilöllisyyttä eikä syrjintää, väkivaltaa, kiusaamista tai rasismia hyväksytä. Oppilaita ohjataan arvostamaan sekä omaa että ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.

Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella. Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat oppilaan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määräjassa. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon valmistavan opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tukitoimista.

Monialainen yhteistyö on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollossa tärkeää. Oppilashuolto järjestetään opetus-, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä siten, että siitä muodostuu toimiva kokonaisuus.

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan sekä tarvittaessa muiden yhteistyökumppaneiden kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Oppilashuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta.

ROVANIEMI
Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuoltoa toteutetaan esiopetuksen ja koulujen yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti. Päiväkotien ja koulujen monialaisissa hyvinvointiryhmissä ja yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamisessa huomioidaan valmistavan opetuksen osallisuus ja verkostoidutaan erityisesti maahanmuuttajapalveluiden kanssa. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja huoltajan suostumuksella koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä, josta kirjaukset laaditaan oppilashuoltokertomukseen.

5.4. Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

ROVANIEMI

Oppilaanohjausta toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelmassa ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti sekä tiedonsiirtoa ja koulu siirtymiä koskevia periaatteita noudattaen. Siirtymässä valmistavasta opetuksesta oppivelvollisuuden loppuvaiheessa jatko-opintoihin vastaa opintojen ohjauksesta opinto-ohjaaja. Valmistavan oppilaille voidaan järjestää mahdollisuus tutustua työelämään (TET). Tutustumiskäynnin ja tiedonsiirron järjestämisestä uuteen kouluun vastaa opettaja.

5.5. Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustieteiden ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatustieteiden ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelytavoista säädetään perusopetuslaissa¹⁰.

Kasvatustieteiden tutkimus on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustieteiden tutkimusta käytetään.

¹⁰ Perusopetuslaki (628/1998) 35 a § (1267/2013), 36 § (477/2003) ja 36 a § (1267/2013)

Kurinpäidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määrällinen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi¹¹.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteiden ja kurinpäidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestysääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustieteiden ja kurinpäidollisten keinojen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

¹¹ Perusopetuslaki (628/1998) 36 § (477/2003) ja 36 a–36 i § (1267/2013)

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpäidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksytyihin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpäidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun¹². Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

¹² Perusopetuslaki (628/1998) 29 § (1267/2013)

Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpäidollisten keinojen käytöstä on kirjattu perusopetuksen opetussuunnitelmaan ja sitä tarkennetaan koulukohtaisesti yhteistyössä vanhempaintoimikunnan ja oppilaskunnan kanssa.

6. Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

7. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa alakoulussa ensimmäisen lukukauden jälkeen voidaan keväällä antaa käyttäytymisen ja työskentelytaitojen arviointi ja syksyllä järjestää arviointikeskustelu. Yläkoulussa ensimmäisen lukukauden jälkeen voidaan antaa väliarviointi. Väliarviointi voidaan

järjestää arviointikeskusteluna, joka kirjataan opinto-ohjelmaan. Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyminen voi tapahtua kesken lukuvuoden. Tällöin annetaan aina osallistumistodistus. Esiopetuksessa järjestettävässä valmistavassa opetuksessa lapselle annetaan osallistumistodistus.

8. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

---

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa¹³ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot¹⁴.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja¹⁵. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain¹⁶. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Todistus erityisestä tutkinnosta annetaan Wilma-järjestelmän kautta. Oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen voidaan hyväksilukea myös kotimaassa suoritettut opinnot, mikäli oppilaalla on niistä todistus. Tällöin kyseisen oppilas voi jatkaa perusopetusta seuraavalta vuosiluokalta. Perusopetuksen päättövaiheessa maahan muuttaneen oppilaan ei tarvitse suorittaa aiempien vuosiluokkien pakollisia opintoja saadakseen perusopetuksen päättöarvioinnin, mikäli hänellä ei ole ollut niitä mahdollisuus suorittaa.

---

16 Perusopetusasetus (852/1998) 23 §

---

13 Perusopetuslaki (628/1998) 38 §

14 Perusopetuslaki (628/1998) 18 §

15 Perusopetusasetus (852/1998) 23 §